

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/181/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819202795
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3819202795.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: W., zastúpeného L., proti žalovanému: L., o zaplatenie 453,77 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 2. septembra 2019, č.k. 5Csp/56/2019-41, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu o zaplatenie 453,77 eur s prísl. zamietol. Žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obch. zákonníka, § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. a § 54a, § 101 a § 103 Obč. zákonníka. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu - spoločnosť G.. so žalovaným uzavrel dňa 21.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver vo výške 491,- eur na nákup kancelárskej a výpočtovej techniky - elektrobalík. Kúpna cena tovaru bola 614,- eur, z čoho žalovaný zaplatil akontáciu v sume 123,- eur. Žalovaný sa zaviazal dlžnú sumu splácať v 20 mesačných splátkach po 30,87 eur vrátane poistenia, ktoré bolo vo výške 0,87 eur s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 20.12.2015 a ďalšie splátky vždy k 20. dňu v mesiaci. Ročná úroková sadzba je v zmluve uvedená ako fixná vo výške 26,68%, RPMN vo výške 26,68%, priemerná hodnota RPMN vo výške 29,89%. Celková čiastka je v zmluve uvedená v sume 600,- eur, s poistením 617,40 eur, celkové náklady spotrebiteľa v sume 109,- eur, termín konečnej splatnosti je uvedený 07/2017. Výška odplaty je v zmluve uvedená 26,68%, najvyššia prípustná výška odplaty 26,72%. Z prehľadu o vykonaných platbách vyplýva, že žalovaný právnenému predchodcovi žalobcu uhradil 2 splátky po 30,87 eur a jednu splátku v sume 61,74 eur (okrem akontácie), ďalšie splátky už neuhradil. Právny predchodca žalobcu preto listom zo dňa 26.06.2016 vyzval žalovaného, aby uhradil nedoplatok na splátkach v sume 92,61 eur a zároveň ho upozornil, že ak do 05.08.2016 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci apríl 2016, bude žalobca oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný výzvu prevzal dňa 1.7.2016, dlžnú sumu však v uvedenej lehote neuhradil, preto žalobca vyhlásil dňa 19.09.2016 mimoriadnu splatnosť celého úveru, čo vyplýva aj z prehľadu splátok a úhrad a zosplatenie úveru bolo žalovanému oznámené listom zo dňa 25.09.2016. V konaní si žalobca voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie dlžnej sumy 453,77 eur, ktorá predstavuje súčet sumy predpísaných neuhradených splátok do zosplatenia vo výške 277,83 eur a sumy po zosplatení vo výške 299,42 eur po odpočítaní vykonaných úhrad žalovaným vo výške 123,48 eur. Vzhľadom k tomu, že v danej veci ide o spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, súd prvej inštancie s prihliadnutím na § 54a Občianskeho zákonníka primárne skúmal, či nárok žalobcu nie je premlčaný. Konštatoval, že jednotlivé mesačné splátky úveru tak,

ako bolo dohodnuté, sa premlčujú v súlade s § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka v trojročnej premlčacej dobe od splatnosti jednotlivých splátok. To znamená, že splátky splatné tri roky pred podaním žaloby, t.j. splatné pred dňom 27.06.2016, a ktoré neboli uhradené, sú premlčané. Z prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný neuhradil splátky v zmysle splátkového kalendára, žalobcovi uhradil len sumu 123,48 eur, čo zodpovedá 4 mesačným splátkam, t.j. splátkam splatným v mesiacoch december 2015 až marec 2016, ďalšie splátky už neuhradil. Žalobca preto po predchádzajúcom upozornení pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v súlade s bodom 8.2 zmluvy. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej konštatoval, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka dňa 19.09.2016, kedy bol žalovaný preukázateľne v omeškaní so splátkami za apríl 2016 až august 2016, čo vyplýva z prehľadu splátok a úhrad. Možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru mali strany sporu dohodnuté v zmluve v bode 8.2, a to v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti bol žalovaný písomne upozornený, pričom toto upozornenie mu bolo doručené dňa 01.07.2016. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pri využití práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka už splatnosťou nezaplatenej splátky. V danom prípade z predložených listinných dôkazov (predžalobná upomienka zo dňa 26.06.2016, prehľad splátok a úhrad, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) je zrejme, že žalobca využil právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci apríl 2016 (čo je zrejme z predžalobnej upomienky zo dňa 26.06.2016 a oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, ktoré na predžalobnú upomienku odkazuje), t.j. premlčacia doba začala plynúť odo dňa splatnosti tejto splátky (20.04.2016) a nie samotným vyhlásením mimoriadnej splatnosti, resp. doručením žalovanému (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Tvrdenie žalobcu v žalobe, že úver bol zosplatnený vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením, súd považoval len za účelové. Je totiž nepochybné, že splatnosť úveru v súlade s ustanoveniami § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka a článkom bodom 8.2. zmluvy mohol právny predchodca žalobcu vyhlásiť v prípade omeškania žalovaného s úhradou splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, čo bolo k 19.9.2016 splnené len vo vzťahu k splátke splatnej 20.04.2016 a 20.05.2016. Vzhľadom k tomu, že právny predchodca žalobcu predložil v konaní dôkazy, z ktorých vyplýva, že zosplatnil celý úver v súlade s neuhradením splátky splatnej v apríli 2016, podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba práve od tejto splátky. Splatnosť spotrebiteľského úveru teda nastala v celom rozsahu dňa 19.09.2016 v dôsledku toho, že žalovaný bol v omeškaní so zaplatením splátky splatnej v mesiaci apríl 2016 viac ako tri mesiace. Nie je podstatné, že v tom čase bol v omeškaní aj s inými splátkami. Trojročná premlčacia doba v dôsledku zosplatnenia preto neuplynula tri roky po splatnosti poslednej splátky splatnej pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, ale uplynutím trojročnej premlčacej doby po splatnosti splátky v mesiaci apríl 2016, čo vyplýva aj z výzvy na zaplatenie zo dňa 26.06.2016. Žalobca svoje tvrdenie, že úver bol zosplatnený pre neuhradenie splátky splatnej dňa 20.08.2016 v konaní ničím preukázal a ním predložené listinné dôkazy svedčia o tom, že k tomuto úkonu jeho právny predchodca pristúpil v súlade s právnou úpravou (§ 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.04.2016. (obdobný názor vyslovil aj KS v Trenčíne v konaní sp.zn.Co/25/2019). Pokiaľ teda žalobca podal žalobu dňa 27.6.2019, je zrejme, že ju podal po uplynutí zákonnej premlčacej doby. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu na zaplatenie sumy 453,77 eur s príslušenstvom za premlčaný, a preto ho zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vyslovil názor, že v konaní nedošlo k premlčaniu celého jeho nároku a tento bol uplatnený v rámci plynutia zákonnej 3-ročnej premlčacej doby pre uplatnenie práva. Vychádzal z tej skutočnosti, že premlčanie dlhu, ktorý bol zosplatnený v súlade s právnymi predpismi, nemožno počítať od splatnosti prvej nezaplatenej splátky. Mal za to, že rozhodujúcou pre posúdenie premlčania dlhu je splatnosť tej splátky, ktorá vyvolala zročnosť celého dlhu. Premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok. Dôvodil, že k dátumu zosplatnenia žalobca z predpísaných deväť splátok evidoval úhradu štyroch splátok, teda žalovaný sa dostal do omeškania s piatou splátkou ako prvou celou neuhradenou splatnou dňa 20.04.2016. Z hľadiska naplnenia podmienok uvedených v článku 8 bod 8.2 zmluvných podmienok, kedy musí veriteľ evidovať omeškanie jednej splátky počas doby dlhšej ako tri mesiace, tak zosplatnenie v prejednávanej spore nastalo vo vzťahu k splátke splatnej 20.08.2016, pričom 3-ročná premlčacia

doba by uplynula až dátumom 20.08.2019. Nakoľko žalobca podal žalobu na súd pred týmto dňom, jeho nárok nie je premlčaný.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v napadnutom rozsahu podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem, v spojení § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej zamietajúcej časti I. a výrokovej časti II. o náhrade trov konania je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Vychádzajúc z obsahu odvolania, žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, čím uplatnil vo svojom odvolaní odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ CSP.

6. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

7. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

8. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti dôvodov, uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti:

9. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že dňa 21.11.2015 žalovaný ako dlžník so spoločnosťou G. ako veriteľom (právny predchodca žalobcu) uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 491,- eur s tým, že žalovaný sa zaviazal dlžnú sumu splácať v 20-tich mesačných splátkach s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 20.12.2015 a ďalšie vždy k 20. dňu v mesiaci. Termín konečnej splatnosti bol uvedený 07/2017. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky splatnej dňa 20.04.2016, z ktorého dôvodu právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného listom zo dňa 26.06.2016 k úhrade splátky splatnej v mesiaci 04/2016 do 05.08.2016, inak veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Výzva bola žalovanému doručená dňa 01.07.2016. Žalovaný dlžnú splátku nezaplatil. Právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 19.09.2016.

10. Podľa § 100 ods. 1 Obč. zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

11. Podľa § 101 Obč. zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

13. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

15. Za správny považuje odvolací súd právny názor súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva uzavretá medzi stranami je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, a teda spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 a nasl. Obč. zákonníka. Takéto posúdenie vzťahu medzi stranami sporu nebolo v konečnom dôsledku sporné, a preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak na vzťah medzi stranami sporu aplikoval právne normy spotrebiteľského práva.

16. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, že dlh žalovaného na úvere je premlčaný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dlh žalovaného sa stal splatným po tom, čo právny predchodca žalobcu uplatnil svoje právo a zosplatnil celý úver v dôsledku neuhrádzania splátok riadne a včas a ku dňu 19.09.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť, ktorá skutočnosť nepochybne vyplýva z obsahu spisu (predžalobná upomienka, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, ktoré na predžalobnú upomienku odkazuje, ako aj zo samotnej žaloby). Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splateným celý dlh, stanovuje Občiansky zákonník v § 103 druhá veta osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takéhoto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu, začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorý bol dlh zosplatnený. V danom prípade, ak právny predchodca žalobcu ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru pre nezaplatenie splátky za mesiac 04/2016 (§ 565 v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zákonníka), ktorá bola splatná dňa 20.04.2016, začala plynúť premlčacia doba práva na zaplatenie celého zosplatneného dlhu odo dňa nasledujúceho po splatnosti uvedenej splátky, teda odo dňa 21.04.2016 a uplynula dňa 21.04.2019. Svoje právo na zaplatenie zosplatneného dlhu žalovaného z úveru si žalobca uplatnil na súde až dňa 01.07.2019, teda po márnom uplynutí premlčacej doby. Na základe uvedeného bol správny záver súdu prvej inštancie o premlčaní uplatneného nároku žalobcu.

17. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť.

18. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

19. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).